

Forslag

til

Lov om ekstraordinær kontrol med priser og avancer.

Fremsat den 18. oktober 1962 af *Chr. Madsen, Erik A. Jensen og Morten Lange.*

§ 1. Indtil videre må ingen erhvervsdrivende, uanset tidligere indgåede aftaler, beregne sig højere priser og avancer end dem, der var lovligt gældende den 1. oktober 1962.

Stk. 2. Priser og avancer er højere end tilladt efter bestemmelsen i stk. 1, såfremt de efter den 16. juni 1962 er forhøjet med mere end de afgifter, der er hjemlet ved lov nr. 211 af 16. juni 1962 om almindelig omsætningsafgift og lov nr. 301 af 5. september 1962 om ændring af lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.

Stk. 3. For virksomheder eller brancher, hvis ydelser ikke afsættes under en effektiv fri konkurrence, må prisen, henholdsvis nettoavancen, anses for at være for høj, hvis efter fradrag af skattemæssigt tilladte afskrivninger og normale henlæggelser periodens overskud inkl. betalte renter af lånt kapital overstiger 8 pct. af, hvad der må anses for en rimelig investeret kapital i en for det pågældende område typisk virksomhed.

Stk. 4. Det påhviler monopoltilsynet at foretage kontrollen med overholdelsen af de i denne paragraf fastsatte bestemmelser, og de erhvervsdrivende har pligt til at søge for at være i besiddelse af fornøden dokumentation for berettigelsen af de priser og avancer, de beregner sig.

§ 2. Monopoltilsynet kan tillade en forhøjelse af de ifølge § 1 lovligt gældende priser og bruttoavancer, når råvarer, arbejdslønninger eller andre omkostninger kan dokumenteres at være steget.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af, hvilken forhøjelse der vil være berettiget, skal der tages hensyn til, om omkostningerne kan anses for at være samfundsmæssigt forsvarlige. Der skal herved bl. a. tages hensyn til, om antallet af udleveringssteder, produktionssteder o. lign. må antages at overstige, hvad der er nødvendigt for at dække befolkningens rimelige krav i så henseende. Ved enhver art af virksomhed må der endvidere skønnes over, om omkostningerne kan reduceres ved ændringer i ledelse, arbejdsgang, teknik m. m. Om mulighederne herfor bør oplysning bl. a. indhentes hos eksisterende samarbejdsudvalg. For produktionsvirksomheder skal omkostningerne udregnes på grundlag af, hvad der i den pågældende branche må anses for at være fuld kapacitetsudnyttelse, selv om udnyttelsen faktisk er lavere. Det er endvidere en forudsætning for forhøjelsen, at der i prisen og bruttoavancen kun indgår sådanne faktisk afholdte omkostninger, som er nødvendige for at muliggøre varens, henholdsvis tjeneste- eller transportydelsens, levering til aftageren, og udgifter til personbiler, repræsentation, gaver, tantieme o. lign. vil derfor ikke kunne indregnes. Reklameudgifter vil kun kunne indregnes i det omfang, reklamen må anses for at være nødvendig for at give forbrugerne de nødvendige oplysninger om varens eksistens og dens egenskaber, medmindre ydelserne sælges i konkurrence med af udenlandske sælgere opreklamerede ydelser. Ingen omkostninger kan i øvrigt efter denne lov anses for nødvendige, hvis de er højere,

end hvad ydelserne kunne være tilvejebragt for. For råvarer o. lign. kan der således blive tale om at anvende genanskaffelsespris i stedet for kostpris.

Stk. 3. På områder, hvor der findes kvantitative importrestriktioner el. lign., skal den på grundlag af bestemmelserne i stk. 2 foran beregnede forhøjelse reduceres med et beløb svarende til det ved en ophævelse af restriktionerne forventede prisfald.

Stk. 4. Monopoltilsynet kan dispensere fra bestemmelserne i § 1, såfremt særlige omstændigheder gør sig gældende og varens, henholdsvis tjeneste- eller transportydelsens, pris må antages ikke at ville påvirke den pris, den almindelige forbruger skal betale. Monopoltilsynet skal løbende holde handelsministeren underrettet om dispensationer i medfør af dette stykke.

§ 3. Monopoltilsynet kan, når det af hensyn til kontrollen finder det nødvendigt, fastsætte maksimalpriser og -avancer samt påbyde faktureringspligt, mærkning eller skiltning med pris, sammensætning, vægt eller mål m. v. Når maksimalpriser eller -avancer fastsættes, skal dette ske under hensyn til bestemmelserne i § 2.

§ 4. Erhvervsdrivende, hvis priser og/eller avancer fastsættes efter særlig godkendelse af folketinget, falder ikke ind under bestemmelserne i denne lov.

Stk. 2. Bestemmelserne i denne lov gælder ikke for leverancer, der udbydes i licitation, medmindre deltagerne i licitationen følger fælles forskrifter vedrørende prisberegning, mængdeansættelse m. m. Aftaler alene om teknisk rådslagning i forbindelse med licitationen bringer ikke leverancen ind under bestemmelserne i denne lov.

Stk. 3. Bestemmelserne i denne lov gælder endvidere ikke for den del af de erhvervsdrivendes omsætning, som udelukkende hidrører fra eksportsalg, når salget er belagt med klausul om, at varerne ikke må reeksporteres her til landet.

Stk. 4. De af monopoltilsynet efter 16. juni 1962 godkendte prisforhøjelser skal ikke ændres på grund af bestemmelserne i denne lov, før ansøgning om forhøjelse af priser eller avancer fremkommer fra de

pågældende. Hvor der er godkendt vejledende priser, må de erhvervsdrivendes individuelle priser ikke forhøjes uden monopoltilsynets tilladelse.

§ 5. Ved erhvervsdrivende forstås i denne lov enhver person, selskab, forening el. lign. — samt virksomheder m. m., der drives af stat eller kommune — når disse leverer varer, tjeneste- eller transportydelser mod betaling og forholdet ikke kan henføres under løn- og arbejdsforhold.

Stk. 2. Ved bruttoavance forstås i denne lov enhver avance, hvoraf der skal dækkes udgifter, der i skattemæssig henseende godkendes som omkostninger.

Stk. 3. Ved priser forstås i denne lov den betaling, de erhvervsdrivende får for deres ydelser, hvad enten de benævnes priser, takster, gebyrer, honorarer etc.

§ 6. For at kunne udøve den i § 1 omhandlede kontrol, for at kunne godkende de i § 2 omhandlede forhøjelser samt for at kunne fastsætte maksimalpriser og -avancer som nævnt i § 3 er monopoltilsynet berettiget til at kræve meddelt alle hertil nødvendige oplysninger og indkalde personer til mundtlig forklaring.

Stk. 2. Ved klager over de af monopoltilsynet truffne afgørelser skal bestemmelserne i § 18 i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger finde tilsvarende anvendelse, dog at indgivelse af klage aldrig kan have opsættende virkning.

§ 7. Såfremt erhvervsdrivende, der ved lovens ikrafttræden beregner højere priser og/eller avancer end lovligt gældende efter bestemmelserne i § 1, ikke senest 14 dage efter lovens ikrafttræden har nedsat deres priser og avancer til det lovligt gældende beløb, straffes de med bøde eller hæfte, ligesom overpriserne skal inddrages i statskassen.

Stk. 2. Overtrædelse af de i henhold til § 2 godkendte eller § 3 fastsatte priser og avancer eller af lovens bestemmelser i øvrigt, herunder afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller fortælse af forhold, der er af betydning for den pågældende sags afgørelse, straffes med bøde eller hæfte, medmindre strengere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab el. lign., ifalder de for de ulovlige forhold ansvarlige personer straf som anført under stk. 2, ligesom der vil være at pålægge virksomheden som sådan en bøde.

Stk. 4. Ved behandling af sager i henhold til denne paragraf finder de i lov om rettens pleje kap. 69 indeholdte bestemmelser anvendelse i samme omfang som i sager, der påtales af statsadvokaten.

Stk. 5. De i denne paragraf indeholdte bestemmelser finder ikke anvendelse på de

offentlige virksomheder, der efter bestemmelserne i § 1, jfr. §§ 4 og 5, falder ind under denne lov.

§ 8. I tvivlstilfælde går de i denne lov fastsatte bestemmelser forud for bestemmelserne i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger.

§ 9. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.